

Giảm nghèo ở Việt Nam: Tiến bộ ấn tượng, Thách thức mới nổi

24 Tháng 1 Năm 2013

Một người phụ nữ Dao Đỏ may áo tại chợ phiên hàng tuần ở Sapa, Việt Nam. Nghèo đói ở Việt Nam đã giảm nhanh chóng, từ gần 60% hồi đầu những năm 1990, xuống 20,7% trong năm 2010, theo số liệu mới sử dụng phương pháp theo dõi nghèo cập nhật do Ngân hàng Thế giới và Tổng cục Thống kê thực hiện. (Xem [slideshow](#))

Các nét chính của bài viết

- Tỷ lệ nghèo ở Việt Nam giảm từ gần 60% xuống 20,7% trong 20 năm qua.
- Tuy nhiên, bất ổn vĩ mô, những cú sốc bên ngoài và bất bình đẳng đang đặt ra những thách thức mới.
- Quan trọng là phải thực hiện mô hình tăng trưởng mang lại lợi ích cho mọi nhóm dân, bằng cách mở rộng đầu tư vào khu vực nông thôn, lĩnh vực sản xuất và các doanh nghiệp vừa và nhỏ

TRUYỀN THÔNG ĐA PHƯƠNG TIỆN

Giảm nghèo ở Việt Nam: Khởi đầu tốt, nhưng vẫn chưa hoàn thành

Thạch Thị Thanh, 41 tuổi, một nông dân ở tỉnh Trà Vinh ở đồng bằng sông Cửu Long của Việt Nam chia sẻ rằng trước kia gia đình bà chỉ thu hoạch một vụ lúa mỗi năm do thiếu hệ thống tưới tiêu và điện.

“Đời sống ngày ấy rất vất vả,” bà **Thanh** chia sẻ. *“Giờ thì năng suất tăng, nhờ có thêm nhiều giống mới và có hệ thống mương do nhà nước làm. Nhà tôi bây giờ có thể trồng hai, ba vụ mỗi năm.”*

Bà Thanh là một trong số khoảng 30 triệu người Việt Nam đã thoát khỏi đói nghèo trong vòng hơn hai thập kỷ qua. Tỷ lệ nghèo ở Việt Nam đã giảm từ gần 60% hồi đầu những năm 1990 xuống 20,7% năm 2010, theo một báo cáo mới của Ngân hàng Thế giới có tên *“Khởi đầu tốt, Nhưng Chưa phải Đã Hoàn thành: Thành tựu Ấn tượng của Việt Nam về Giảm nghèo và Những Thách thức Mới”*.

Việt Nam cũng đạt được những thành tựu ấn tượng trong giáo dục và y tế. Tỷ lệ nhập học ở bậc tiểu học của người nghèo đạt mức hơn 90% và ở bậc trung học cơ sở là 70%.

Bà Thanh chưa từng đi học, nhưng bà hy vọng cháu mình sẽ tốt nghiệp phổ thông để có thể tìm được việc làm tốt hơn với thu nhập ổn định hơn.

“Hiểu biết nhiều thì lương cao hơn,” bà bày tỏ.

Trình độ học vấn tăng và sự đa dạng hóa các hoạt động phi nông nghiệp, như làm việc ở công trường, nhà máy hoặc làm người giúp việc tại nhà, cũng đã đóng góp vào công cuộc xóa đói giảm nghèo tại Việt Nam.

“Những thành tựu đạt được rất ấn tượng,” bà **Valerie Kozel, Chuyên gia Kinh tế cao cấp của Ngân hàng Thế giới** và là tác giả chính của báo cáo, chia sẻ. *“Tuy nhiên, tăng trưởng đang suy giảm trong những năm gần đây do các bất ổn vĩ mô và các cú sốc từ bên ngoài, bất bình đẳng gia tăng, nghèo trong nhóm dân tộc thiểu số vẫn cao và khó xóa bỏ. Những người nghèo còn lại càng khó để tiếp cận, họ phải đối mặt với những thách thức như sự cô lập, hạn chế về tài sản, trình độ học vấn thấp, sức khỏe kém.”*

Báo cáo cũng nhấn mạnh rằng nghèo phổ biến trong nhóm dân tộc thiểu số là quan ngại đặc biệt của Việt Nam. Mặc dù 53 dân tộc thiểu số chỉ chiếm chưa tới 15% dân số quốc gia, nhưng lại chiếm tới gần 50% số người nghèo trong năm 2010. Đa số các dân tộc thiểu số ở Việt Nam vẫn tiếp tục sinh sống ở các vùng sâu, vùng xa và những vùng cao nơi năng suất lao động thấp hơn.

Đời sống ngày ấy rất vất vả. Giờ thì năng suất tăng, nhờ có thêm nhiều giống mới và có hệ thống mương do nhà nước làm. Nhà tôi bây giờ có thể trồng hai, ba vụ mỗi năm.

Thạch Thị Thanh

Một nông dân ở Trà Vinh, Việt Nam

Chuyển đổi và tăng trưởng kinh tế nhanh chóng cũng đang góp phần làm gia tăng bất bình đẳng về thu nhập và cơ hội. Một số người nghèo, đặc biệt những người sống ở khu vực nông thôn và thành phố nhỏ, chưa có nhiều cơ hội tiếp cận giáo dục và y tế chất lượng cao, cũng như việc làm tốt.

Cũng theo báo cáo này, với mức độ đô thị hóa nhanh, nghèo đô thị cũng trở thành thách thức mới ở Việt Nam. Số dân nông thôn di cư ra thành thị để làm việc trong khu vực tư nhân và dịch vụ đang tăng, chủ yếu là công việc không chính thức và không có những phúc lợi về an sinh xã hội hoặc việc làm, như bảo hiểm y tế và lương hưu.

“Trong thời gian tới, công cuộc xoá đói giảm nghèo sẽ gian nan hơn, đòi hỏi nhiều nỗ lực hơn từ phía chính phủ, xã hội và bản thân người nghèo,” bà **Nguyễn Thị Lan Hương - Viện trưởng Viện Khoa học Lao động và Xã hội, Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội**, nhận định.

“Việt Nam cần phải tiến lên trong một số lĩnh vực quan trọng,” bà **Kozel** chia sẻ. *“Tăng trưởng vốn đã và đang là nhân tố chính cho giảm nghèo, và Việt Nam cần tiến hành những biện pháp để tăng cường ổn định kinh tế vĩ mô, giảm lạm phát, và đảm bảo tăng trưởng bền vững trong tương lai.”*

Chuyên gia kinh tế cao cấp của Ngân hàng Thế giới cũng chia sẻ thêm rằng quan trọng là phải khiến tăng trưởng mang lại lợi ích cho mọi nhóm dân, bằng cách mở rộng đầu tư và khu vực nông thôn và tăng năng suất lao động nông nghiệp, hỗ trợ các doanh nghiệp sản xuất sử dụng nhiều lao động và các doanh nghiệp vừa và nhỏ. Bà Kozel cũng nhấn mạnh rằng phải đảm bảo người lao động có đủ kiến thức và kỹ năng để chuyển đổi sang các khu vực khác và các ngành khác khi có cơ hội việc làm.

Việt Nam cũng nên cải thiện các chương trình giảm nghèo và an sinh xã hội để có thêm nhiều hộ nghèo được hưởng lợi. Hiện nay, chỉ khoảng 50% hộ nghèo nhất hưởng lợi từ chương trình giảm nghèo của Chính phủ, và mức trợ cấp nhìn chung còn rất thấp.

(*) Năm 2010, Tổng cục Thống kê và Ngân hàng Thế giới cập nhật chuẩn nghèo mới, phản ánh tốt hơn điều kiện sống của người nghèo. Dựa trên chuẩn nghèo mới này (tương đương 653.000 đồng/người/tháng hoặc 2,25 đô la Mỹ/người/ngày, PPP 2005) và hệ thống theo dõi nghèo cập nhật, tỉ lệ nghèo của cả nước năm 2010 là 20,7% so với tỉ lệ chính thức là 14,2% năm 2010 sử dụng chuẩn nghèo của Bộ Lao động Thương binh và Xã hội là 500.000 đồng/người/tháng cho thành thị và 400.000 đồng/người/tháng cho nông thôn.